

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต (เลือกการประเมินด้าน ๑ ด้าน)

- ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- ๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

ด

ด

ด ๒๐๒๒๕๖๔

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยง	
	Known Factor	Unknown Factor
๑. บุคลากรภายในองค์กรปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ มีเจตนากระทำการที่ส่อไปในทางทุจริตเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือร่วมรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลภายนอกที่ประสงค์ร้ายต่อองค์กร สร้างความเสียหายในด้านการเงิน กระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงในภาพรวม		√
๒. กระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานกำกับควบคุม รวมถึงการกำหนดจุดควบคุมไม่เพียงพอก่อให้เกิดช่องโหว่ เกิดความเสี่ยงที่บุคลากรภายในทำการทุจริตสร้างเสียหายต่อองค์กร เช่น การถูกเปรียบเทียบปรับหรือการถูกฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กร		√
๓. ภัยคุกคามทาง Cyber จากบุคคลภายนอกที่ไม่ประสงค์ดีต่อองค์กร ตลอดจนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่พร้อมใช้งานขาดการควบคุมการเข้าถึงระบบงาน การรักษาความปลอดภัยที่รัดกุมเพียงพอให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากบุคลากรภายในและบุคลากรภายนอกใช้ในการทุจริต ในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญที่จัดเก็บในระบบฐานข้อมูลส่งผลกระทบต่อความเสียหายต่อองค์กร		√

คำอธิบาย: ตารางที่ ๑ อธิบายรายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยง

เท่านั้น และควรอธิบายพฤติการณ์ความเสี่ยงให้ละเอียด ชัดเจน มากที่สุด

- ความเสี่ยงที่เคยเกิดหรือคาดว่าจะเกิดผู้สูงมีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย √ ในช่อง Known Factor

- ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ ในอนาคตให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องUnknown Factor
- หน่วยงานสามารถปรับแบบได้โดยไม่ระบุว่าเป็นประเภท ที่KnownFactor หรือ Unknown Factor

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑	บุคลากรภายในองค์กรปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ มีเจตนากระทำการที่ส่อไปในทางทุจริตเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือร่วมรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลภายนอกที่ประสงค์ร้ายต่อองค์กรสร้างความเสียหายในด้านการเงิน กระทั่งต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงในภาพรวม		✓		
๒	กระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานกำกับควบคุม รวมถึงการกำหนดจุดควบคุมไม่เพียงพอก่อให้เกิดช่องโหว่ เกิดความเสี่ยงที่บุคลากรภายในทำการทุจริตสร้างเสียหายต่อองค์กร เช่น การถูกเปรียบเทียบปรับหรือการถูกฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กร		✓		
๓	ภัยคุกคามทาง Cyber จากบุคคลภายนอกที่ไม่ประสงค์ดีต่อองค์กร ตลอดจนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่พร้อมใช้งานขาดการควบคุมการเข้าถึงระบบงาน การรักษาความปลอดภัยที่รัดกุมเพียงพอให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากบุคลากรภายในและบุคลากรภายนอกใช้ในการทุจริตในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญที่จัดเก็บในระบบฐานข้อมูลส่งผลกระทบต่อความเสียหายต่อองค์กร		✓		

คำอธิบาย : ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจรมีรายละเอียดดังนี้

- สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงระดับปานกลางและสามารถใช้ความรอบคอบระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติควบคุมดูแลได้
- สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงระดับสูงเป็นกระบวนการงานที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคนหลายหน่วยงานภายในองค์กร มีหลายขั้นตอนจนยากต่อการควบคุมหรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- สถานะสีแดง : ความเสี่ยงระดับสูงมากเป็นกระบวนการงานที่เกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกคนที่ไม่รู้จักไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจนสามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรืออย่างสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๓ ตารางเมทริกส์ระดับความเสี่ยง (Risklevel(matrix)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง			ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ			ค่าความเสี่ยง จำเป็นX รุนแรง
		๓	๒	๑	๓	๒	๑	
๑	บุคลากรภายในองค์กรปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ มีเจตนากระทำการที่ส่อไปในทางทุจริตเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือร่วมรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลภายนอกที่ประสงค์ร้ายต่อองค์กรสร้างความเสียหายในด้านการเงิน กระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงในภาพรวม		๒			๒		๔
๒	กระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานกำกับควบคุมรวมถึงการกำหนดจุดควบคุมไม่เพียงพอก่อให้เกิดช่องโหว่ เกิดความเสี่ยงที่บุคลากรภายในทำการทุจริตสร้างเสียหายต่อองค์กร เช่น การถูกเปรียบเทียบปรับหรือการถูกฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กร		๒			๒		๔
๓	ภัยคุกคามทาง Cyber จากบุคคลภายนอกที่ไม่ประสงค์ดีต่อองค์กร ตลอดจนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่พร้อมใช้งานขาดการควบคุมการเข้าถึงระบบงาน การรักษาความปลอดภัยที่รัดกุมเพียงพอให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากบุคลากรภายในและบุคลากรภายนอกใช้ในการทุจริตในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญที่จัดเก็บในระบบฐานข้อมูลส่งผลกระทบต่อความเสียหายต่อองค์กร		๒			๒		๔

คำอธิบาย: ตารางที่ ๓ ข้อมูลที่มีสถานะความเสี่ยงในช่องสีส้มและสีแดงจากตารางที่ ๒ มาหาค่าความเสี่ยงรวม (ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง คูณ ระดับความรุนแรงของผลกระทบ)

ตารางที่ ๔ ตารางแสดงการประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ค่าความเสี่ยง ระดับต่ำ	ค่าความเสี่ยง ระดับปานกลาง	ค่าความเสี่ยง ระดับสูง
		ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ
พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	
อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง	
๑. บุคลากรภายในองค์กรปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ มีเจตนากระทำการที่ส่อไปในทางทุจริตเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือร่วมรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลภายนอกที่ประสงค์ร้ายต่อองค์กรสร้างความเสียหายในด้านการเงิน กระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงในภาพรวม	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	
อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง	
๒. กระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานกำกับควบคุมรวมถึงการกำหนดจุดควบคุมไม่เพียงพอก่อให้เกิดช่องโหว่เกิดความเสียหายที่บุคลากรภายในทำการทุจริต สร้างเสียหายต่อองค์กร เช่น การถูกเปรียบเทียบปรับหรือการถูกฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กร	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	
อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง	
๓. ภัยคุกคามทาง Cyber จากบุคคลภายนอกที่ไม่ประสงค์ดีต่อองค์กร ตลอดจนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่พร้อมใช้งานขาดการควบคุมการเข้าถึงระบบงาน การรักษาความปลอดภัยภัยที่รัดกุมเพียงพอให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากบุคลากรภายในและบุคลากรภายนอกใช้ในการทุจริตในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญที่จัดเก็บในระบบฐานข้อมูลส่งผลกระทบต่อความเสียหายต่อองค์กร	ดี	ต่ำ	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง
พอใช้	ค่อนข้างต่ำ	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	
อ่อน	ปานกลาง	ค่อนข้างสูง	สูง	

คำอธิบาย: ตารางที่ ๔ ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จำเป็น X รุนแรง) จากตารางที่ ๓ มาทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริตโดยการวิเคราะห์จากคุณภาพการจัดการขององค์กรกับความเสี่ยงเรื่องที่ทำกรประเมิน(ดี/พอใช้/อ่อน) เพื่อประเมินว่าความเสี่ยงการทุจริตมีค่าความเสี่ยงอยู่ระดับใดจะได้นำไปบริหารจัดการความเสี่ยงตามความรุนแรงของความเสี่ยง

ตารางที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง

แผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต

ที่	รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	บุคลากรภายในองค์กรปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ มีเจตนากระทำการที่ส่อไปในทางทุจริตเพื่อผลประโยชน์ต่อตนเองหรือร่วมรู้เห็นเป็นใจกับบุคคลภายนอกที่ประสงค์ร้ายต่อองค์กรสร้างความเสียหายในด้านการเงิน กระทบต่อความน่าเชื่อถือและชื่อเสียงในภาพรวม	๑. กำกับดูแลและติดตามให้เจ้าหน้าที่ที่มีการปฏิบัติ โดยมีกลไกการถ่วงดุลและมีการควบคุม กำกับ ตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพเป็นไปตามหลักการควบคุมภายในทั่วทั้งองค์กร
๒	กระบวนการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามแนวปฏิบัติของหน่วยงานกำกับควบคุมรวมถึงการกำหนดจุดควบคุมไม่เพียงพอก่อให้เกิดช่องโหว่ เกิดความเสี่ยงที่บุคลากรภายในทำการทุจริตสร้างเสียหายต่อองค์กร เช่น การถูกเปรียบเทียบปรับหรือการถูกฟ้องร้องจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ขององค์กร	
๓	ภัยคุกคามทาง Cyber จากบุคคลภายนอกที่ไม่ประสงค์ดีต่อองค์กร ตลอดจนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่พร้อมใช้งานขาดการควบคุมการเข้าถึงระบบงาน การรักษาความปลอดภัยที่รัดกุมเพียงพอให้เกิดความเสี่ยงทั้งจากบุคลากรภายในและบุคลากรภายนอกใช้ในการทุจริตในการแก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อมูลสำคัญ ที่จัดเก็บในระบบฐานข้อมูลส่งผลกระทบต่อความเสียหายต่อองค์กร	๒. การปฏิบัติงานในระบบบัญชีคอมพิวเตอร์ขององค์กร ปกครองสวนทองถิ่น เจ้าหน้าที่จะต้องมีรหัสผู้ใช้งานและรหัสผ่าน (Username และ Password) ให้หัวหน้าหน่วยงานคลังควบคุมดูแลการให้รหัสผู้ใช้งานของเจ้าหน้าที่ในการนำเขาข้อมูลและการแก้ไขข้อมูลของเจ้าหน้าที่ ทั้งนี้ รหัสผู้ใช้งานให้ถือเป็นความลับ เจ้าของรหัสผู้ใช้งานต้องรับผิดชอบผลเสียหายอันเกิดจากการใช้งานของรหัสผู้ใช้งานนั้นๆ เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าผลเสียหายนั้นเกิดจากการกระทำของผู้อื่น
๔	พนักงานอาจมีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (Conflict of Interest)	๓. นโยบายการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมขององค์กร

คำอธิบาย: ตารางที่ ๕ พิจารณาเหตุการณ์ความเสี่ยงที่มีค่าความเสี่ยงการทุจริตจากตารางที่ ๔ ตามลำดับความรุนแรงความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงค่อนข้างสูงปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต ต่อไป